

Pedagogiek in de vingers

Werkboek pedagogische begeleiding in de kinderopvang

(2020 Houten: Bohn Stafleu van Loghum)

Een samenvatting door Inge van Rijn, auteur van het boek.

Dit boek is geschreven voor pedagogisch begeleiders in de kinderopvang. Het biedt houvast en inspiratie bij het begeleiden van pedagogisch medewerkers (pm'ers). Het is een werkboek met veel praktijkvoorbeelden van gesprekken op de werkvloer. Wat gebeurt er in de groepen? Hierover ga je samen met de pm'ers in gesprek. De pedagogische taken van het kindercentrum – afgeleid van de basisdoelen voor kinderopvang- geven daarbij de richting aan. In de vijf kernhoofdstukken van het boek komen die pedagogische taken tot leven: veiligheid, autonomie, structuur en (taal)ontwikkeling.

Pedagogisch rondhangen

Hoe ga je beginnen als begeleider? Kom niet direct met meetinstrumenten of adviezen aanzetten, maar ga eerst eens 'rondhangen' op een kindercentrum. Kijk in de groepen en luister naar de vragen van pm'ers. Stel zelf ook vragen: hoe denk je dat een baby deze activiteit ervaart? Wat vind je precies moeilijk aan het gedrag van dit kind? Het gesprek met de pm'ers moet je buiten de groep doen, in een ruimte waar jullie rustig kunnen praten. Zo bouw je een relatie op van wederzijds vertrouwen.

Veiligheid en autonomie

Een gevoel van veiligheid bij de kinderen staat voorop, zowel in de groepen als in de gesprekken daarover. Als je wilt dat pm'ers meer respect tonen voor de autonomie van kinderen, begin dan met het respecteren van hun autonomie en geef ze de ruimte om zich uit te spreken. Als begeleider houd je de pm'er een spiegel voor: zo ga jij met de kinderen om. Daarbij moet je ook zelf in de spiegel durven kijken en je afvragen: hoe ga ik met de pm'ers om? Jouw vertrouwen in de

pm'ers geeft hen zelfvertrouwen. Daarmee kunnen ze in hun groepen aan het werk. In hoofdstuk 2 en 3 van het boek vind je gesprekken over de pedagogische taken 'veiligheid' en 'respect voor autonomie'.

Structuur en taal

De structuur van een groep zie je pas als je er vaker komt. Dan ben je niet langer 'op bezoek', maar word je onderdeel van de groep. Je hoort hoe de pm'ers met de kinderen praten: tijdens een activiteit, maar ook aan tafel of als een kind huilt. Je leert de pm'ers pas kennen als je vaker met ze praat. Dan bouw je een persoonlijke band op. Daarbij stel je ook grenzen. Je neemt hun woorden serieus, maar stuurt het gesprek altijd in de richting van de pedagogische taken. In Hoofdstuk 4 en 5 van het boek vind je gesprekken over de pedagogische taken 'structuur' en 'leerzame relaties'.

Steun in de rug

Als begeleider denk je mee over verbeteringen in de groepen. Bijvoorbeeld bij het inrichten van de speelhoeken. Je laat zien hoe een goede inrichting van de ruimte de pm'ers helpt bij hun pedagogische taken. In hoofdstuk 6 vind je een gesprek over 'de pedagogische kracht van de ruimte'.

Pm'ers willen graag praktische tips van jou: hoe krijg ik deze baby in slaap? Hoe zorg ik dat die dreumes wat beter naar mij luistert? Wat moet ik met de grote peuters die zich vervelen? Simpele recepten vind je niet in dit boek, maar wel aanwijzingen hoe je de pm'ers kan laten zien dat je achter ze staat in lastige situaties. Je geeft ze tips en motiveert ze om zelf aan een oplossing te werken. Als begeleider heb je ook iemand nodig die achter jou staat: je collega's of een manager. In hoofdstuk 7 vind je voorbeelden van problemen die je als begeleider tegen kan komen.

Tot slot

Het boek is geschreven op basis van 25 jaar praktijkervaring van een pedagogisch begeleider in de kinderopvang. De voorbeelden en gesprekken zijn 'echt' uit de

praktijk. Bij ieder hoofdstuk staan vragen en opdrachten. Dit zijn observatie opdrachten waar je in de groepen mee aan de slag kan, werkvormen die je kunt gebruiken voor overleg met de pm'ers, maar ook opdrachten voor intervisiegroepen van pedagogisch begeleiders. Kortom: dit boek gaat jou helpen om het pedagogisch begeleiden in de vingers te krijgen.

Zie ook www.schrijvendepedagoog.nl

